

بررسی نتایج کار مدارس تیزهوشان در سال‌های پیش

احمد جهانمرد

دبیر ریاضی اصفهان

در این یادداشت به شکل‌گیری و عملکرد مدارس تیزهوشان می‌پردازیم تا آشکار شود این مدارس چرا و با چه هدفی تشکیل شدند و اکنون به کجا رسیده‌اند. در آغاز یکی از دلایل اصلی برپایی این مدارس پروردن دانش‌آموزان برای رقابت در مسابقات المپیادها و کسب افتخار برای کشور عزیزمان ایران بود که اگر انصاف دهیم در رسیدن به این هدف توفیقاتی داشته‌اند. اما لازم به بررسی است که برای رسیدن به این هدف در سال‌های گذشته چه بهایی پرداخته شده است و برای کسب چند مدال - که با فرار مغزها همراه شده - چه سودی برده‌ایم؟ زیان از دست دادن این سرمایه عظیم و درخشان بر کسی پوشیده نیست و همواره مورد بحث اندیشمندان و دلسوزان جامعه بوده است. از سوی دیگر تأسیس تشکیلات عریض و طویل این مدارس و گسترش هر ساله آن غیر از صرف هزینه‌های فراوان زبانی جبران‌ناپذیر در روند آموزش و پرورش و جامعه داشته است.

نخستین زیان آن آزمون‌های ورودی این مدارس است که چون کابوس وحشتناک به جان دانش‌آموزان و خانواده‌ها افتاده است. از آنجا که به گفته سعدی «همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال» هر خانواده فرزند خود را تیزهوش می‌داند و قبولی در آزمون‌ها را حق او و موجب سرافرازی خود می‌شمارد. تحت تأثیر تبلیغات فراوان فرزند خویش را به کلاس‌های اضافی مربوط به آزمون ورودی این مدارس می‌فرستد، کلاس‌هایی که با آموزش مطالب کلاس‌های بالاتر و اضافی مغزسوزی بی‌دلیل و بی‌رویه را باعث شده و متأسفانه آموختن مطالب کتاب‌های درسی در درجه دوم اهمیت قرار گرفته یا به کلی فراموش شده است.

این کلاس‌های آماده‌سازی دانش‌آموزان که با هدف کسب درآمد برگزار می‌شود، با فشار بر دانش‌آموزان و آموزش مطالب اضافی و غیر ضرور آنان را مصنوعی و با دوپینگ علمی راهی مدارس

تیزهوشان می‌کنند. سرانجام بسیاری از آنان چون در یادگیری خود را همپای تیزهوشان واقعی نمی‌بینند و در رقابت وامی‌مانند سرخورده و دل‌سرد می‌شوند، کلاس و مدرسه را ترک می‌کنند یا اخراج می‌شوند؛ در صورتی که همین دانش‌آموزان می‌توانستند در مدارس معمولی خوش بدرخشند و موفق باشند. زیانبارتر از همه خالی شدن کلاس‌های مدارس دولتی از شاگردان خوب است. لازم به گفتن است که در کلاس درس شاگردان خوب الگوی دیگران هستند و باعث انگیزه تلاش و رقابت می‌شوند. اگر دانش‌آموز خوب در کلاس نباشد، رقابت و نشاط در آن کلاس از بین می‌رود و باعث نزول سطح کیفی تحصیلات می‌شود که هر روز شاهد این افت هستیم، همچون سطح رتبه ایران در مسابقات ریاضیات چهارم که در آوریل ۲۰۱۵ برگزار شد و متأسفانه از متوسط جهان پایین‌تر بود.

در پایان برای رسیدن به راه‌حل از خود می‌پرسیم آیا هدف آموزش و پرورش کسب چند مدال در سال یا آموزش و پرورش عموم فرزندان این سرزمین است؟ که هر عقل سلیم راه دوم را برمی‌گزیند. برای دست یافتن به نتیجه گفته شده باید به جای گسترش سریع این مدارس در صدد محدود کردن آنها باشیم، طوری که در کل مملکت حدود ۵۰ نفر تیزهوش واقعی انتخاب کرده و متمرکز در یک مکان و برخوردار از استادان تیزهوش تا بدین وسیله بتوانیم در کسب مدال‌های المپیاد موفق باشیم و اساس کارمان را به آموزش عموم دانش‌آموزان اختصاص دهیم و شاهد شکوفایی بیشتر استعدادهای نهفته فرزندان این آب و خاک باشیم و برای رسیدن به این هدف همچنین توصیه می‌شود به هیچ مدرسه‌ای اجازه آزمون یا انتخاب از روی معدل داده نشود تا دانش‌آموزان به صورت تصادفی در مدارس توزیع شوند، نه با گلچین کردن دانش‌آموزان خوب بلکه با داشتن مدرسان و مدیریت خوب به کسب نتایج درخشان نایل شوند.